

STOCKHOLMS STADSMISSION

2022 | #2

MATFATTIGDOM

Nu hjälper vi fler när matbudgeten inte går ihop

Antalet medlemsansökningar till Matmissionen ökar när matpriserna stiger / Sid 6

LEDARE: ÅSA PABORN

I en tid som denna är varje
krona viktig / Sid 2

INTERVJU: LASSE

Har inte råd att
köpa hem kaffe / Sid 8

PAUL SVENSSON

Skolmatsalen visar en
dold verklighet / Sid 11

Att fattigdomen breder ut sig är ett underbetyg till samhället

UNDER DET SENASTE ÅRET har allt fler tagit del av Stockholms Stadsmissions insatser. Som exempel vill jag nämna våra sociala matbutiker Matmissionen, dit fler än någonsin nu söker medlemskap för att ha möjlighet att handla matvaror för en bråkdel av kostnaden i vanliga matbutiker. Det är med delade känslor jag konstaterar detta. Samtidigt som det gör mig varm och stolt över att vi når fler som behöver vårt stöd, gör det mig också tung i hjärtat.

JAG ÖNSKAR ATT jag kunde säga att vi upplever en förbättring, ett minskat tryck, i stället är upplevelsen den motsatta. Människor i utsatthet, som hittills precis på kronan har fått tillvaron att gå ihop med tillfälliga jobb och små marginaler, drabbas hårt när ekonomin blir alltmer ansträngd och oron i omvärlden ökar. När fler faller igenom välfärdens skyddsnät möter vi även nya grupper. Det är beklämmande att se hur fattigdomen breder ut sig och ett underbetyg till samhället att det har blivit på det här viset. Där barn kommer i kläm och behöver växa upp i fattigdom i ett land som Sverige. I en tid som denna är varje krona viktig. Jag vill rikta ett extra varmt tack till dig, gåvogivare, som gör våra insatser möjliga. Tack!

I VINTER SER JAG FRAM EMOT att vi äntligen öppnar dörrarna till nya Mötesplats Mariatorget. En inkluderande plats där vi samlar hela vår vision – ett mänskligare samhälle för alla. En plats för människor med olika intressen, bakgrund och livssituationer. En plats att umgås på, vila på, få lunch på. Förutom mat- och måltidsgemenskap erbjuds även hjälp med juridiska frågor, arbete och bostad. Allt samlat på en tillgänglig plats mitt i Stockholm med generösa öppettider som sänker tröskeln för att brett ta del av samhällsdebatter, kultur och musik.

ÄVEN DU, och alla stockholmare med dig, är varmt välkomna till Mötesplats Mariatorget. För en måltid, för upplevelser, för samtal. Det är tillsammans – med engagemang, gåvor och medmänsklighet som din – som vi har möjlighet att utveckla och anpassa verksamheten till samhällets växande utmaningar. Än en gång, varmt tack för din solidariska handling!

Åsa Paborn
Direktor, Stockholms Stadsmission

INNEHÅLL

3. Insatser mot fattigdom

169 369 måltider har serverats och delats ut i matkassar vid våra mötesplatser

4. Gemenskap och ovärderlig hjälp när livet är svårt

Parvane och Özlem träffades för första gången via Stockholms Stadsmissions verksamhet

6. Allt fler människor söker sig till Matmissionen

Stigande matpriser är en av anledningarna

8. Man blir verkligen räddad, nu när priserna är skyhöga

Lasse åter regelbundet hos Stockholms Stadsmissions mötesplats på Södermalm

10. I december öppnar nya Mötesplats Mariatorget

En trygg plats med fokus på det personliga mötet

11. Måndagarna i skolmatsalen visar en dold verklighet

Kocken Paul Svensson vill samla människor kring middagsbordet

STOCKHOLMS STADSMISSION

info@stadsmissionen.se
08-684 230 00
Huvudkontor:
Hesselmans Torg 14, 131 54 Nacka
Postadress: Box 35, 131 06 Nacka
PG 90 03 51-8
www.stadsmissionen.se

ANSVARIG UTGIVARE: Åsa Paborn

PRODUKTION: Rippler och Stockholms Stadsmission

FOTO: Jenny Lagerqvist, Anna Z Ek

ILLUSTRATION: Studio Löfström

TRYCK: Åtta.45

FÖLJ OSS I SOCIALA MEDIER

INSATSER MOT FATTIGDOM

Siffrorna avser perioden januari till augusti 2022, med motsvarande period 2021 inom parentes.

948

familjer har fått ekonomiskt stöd för det mest nödvändiga (667)

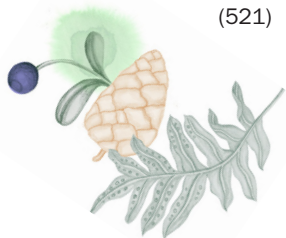
140 300

köp i Matmissionens butiker (73 058)

607

har arbetstränat på Matmissionen och i våra second hand-butiker (521)

1584

barn och deras föräldrar har kunnat åka på utflykter och kollo (806)

1 249

ton matvaror har hindrats från att bli matsvinn via Matmissionen (735)

169 369

måltider har serverats och delats ut i matkassar vid våra mötesplatser (94 365)

6 150

nya medlemmar hos Matmissionen – totalt 10 433 medlemmar

Läs mer om
Matmissionen på sid 6

Gemenskap och ovärderlig hjälp när livet är svårt

Parvane och Özlem är bästa vänner. En vänskap som har vuxit fram sedan dagen de möttes på Unga station i Tensta för sex år sedan. De berättar om en allt tuffare vardag som de tar sig igenom med hjälp av varandra och med Stockholms Stadsmissions stöd.

TEXT: Joakim Frykberg • FOTO: Jenny Lagerqvist

Vi träffas en fredagseftermiddag i Parvanes kök. Utanför fönstret öser regnet ner. Özlem har skyndat hit från jobbet. De fnissar tillsammans när de pratar, då och då växlar de över till turkiska när Özlem ber Parvane om hjälp att formulera sig. Trots rusket känns värmen dem emellan tydligt.

Parvane har bott i Sverige längre än Özlem, i tretton år. Hon har lättare med språket, även om hon nyligen började studera svenska fullt ut. I nästan 10 år levde hon och familjen som papperslösa i väntan på uppehållstillstånd.

– Jag jobbade som fysiklärare i Azerbajdzjan, mitt hemland. Nu vill jag ha lärarlegitimation och undervisa igen. Men vägen dit är lång. Just nu läser jag svenska som andraspråk. Det är svårt med grammatiken. Jättesvårt, berättar hon.

Parvane bor med sin familj; man, son och två döttrar. Innan hon fick sin nu 2-åriga son arbetade hon på en förskola som stödperson till en pojke som bara talade ryska, ett språk som också Parvane förstår. Hon trivdes bra, men efter föräldraledigheten ville hon ta tag i sina studier.

– Först SFI, och sedan svenska som andraspråk. Nu ska jag snart börja läsa gymnasiekurser. Men jag söker också jobb. Jag vill arbeta och vara med och betala skatt, berättar Parvane.

DET ÄR NU SEX ÅR SEDAN Parvane och Özlem träffades för första gången på Stockholms Stadsmissions verksamhet i Blå huset i Tensta. Özlem blev tipsad om verksamheten vid ett besök hos barnmorskan. Då var Özlem ny i Sverige, och hade precis börjat lära sig svenska.

– ”Hej, hur mår du?”, var allt jag kunde säga, men personalen var så välkomnande.

När jag sa att jag pratar turkiska berättade de om Parvane och sedan dess har hon funnits där för mig. När någon av oss har problem ringer vi varandra. Vi är bästa vänner, som systrar. Jag hoppas att det ska vara så livet ut, berättar hon.

Özlem är 42 år och ensamstående mamma till tre barn. Äldsta dottern är gift och har själv två barn. I augusti började hon arbeta som personlig assistent efter att ha haft olika städjobb under flera år, trots att hon kämpar med allergi och astma.

– Jag är så glad för mitt nya jobb, nu mår jag mycket bättre och slipper damm och kemikalier. Jobbet ringer mig när andra assistenter tar semester eller är sjuka. Det känns bra, säger Özlem.

Özlem berättar om hur det ibland är svårt att få vardagen att gå ihop ekonomiskt. Något som inte alltid är lätt att förklara för yngsta dottern.

– När vi besökte en av Stockholms

Bästa vännerna Parvane och Özlem hittade varandra via Stockholms Stadsmission.

Varje måndag träffas de tillsammans med barnen på familjekvällarna i Tensta.

Stadsmissions second hand-butiker för några veckor sedan fick hon en väska som hon tyckte om. Hon blev jätteglad och kramade mig och sa "Vi har mycket pengar, eller hur mamma?". Jag svarade bara "ja". Jag vet inte hur jag ska säga som det är, att det är precis tvärtom, berättar Özlem.

ÄVEN PARVANE OCH HENNES FAMILJ kämpar med att få hushållskassan att räcka månaden ut. Matbutikerna i närheten är alldeles för dyra.

– Igår åkte vi till Matmissionen i Hallunda. Butiken är jättestor, där finns det ofta många bra och billiga varor att handla. Här köper vi det mesta av vår mat. När vi är i Hallunda går vi också till Stockholms Stadsmissions second hand-butik i närheten. Det är en lång resa dit från där vi bor, men vi måste göra den. Annars har vi inte råd.

Några veckor efter att vi träffar Parvane och Özlem öppnar Matmissionen också i

Kista, betydligt närmare deras hem. Något de båda ser mycket fram emot.

– Det är många som bor i vårt område som inte har så mycket pengar. I min familj är vi flera personer, och min lilla behöver blöjor, berättar Parvane och tillägger:

– Tidigare har vi även fått hjälp med matkassar från Stockholms Stadsmission och varit med på gemensamma aktiviteter. Vi har även åkt på kollo på sommaren. All den hjälpen är ovärderlig när livet är svårt.

VARJE MÅNDAG GÅR Özlem och Parvane till Unga Station tillsammans med barnen.

– Personalen på Stockholms Stadsmission är otroligt hjälpsamma. Min yngsta dotter blir alltid glad när hon ser dem. I Sverige har jag ingen kusin, ingen bror, ingen syster. Bara Parvane och vännerna genom Stockholms Stadsmission. De är som familj, som syskon som ställer upp, avslutar Özlem.

MÖTESPLATSER FÖR BARN, UNGA OCH FAMILJER

Stockholms stadsmission har flera mötesplatser för barn, unga och familjer som på olika sätt lever i utsatthet eller upplever svårigheter i livet. Här får de samtalsstöd, ombudskap, nätverksarbete, föräldrautbildning och ekonomisk rådgivning.

Mötesplatserna har också öppen verksamhet och öppen förskola samt anordnar kollo och utflykter för barn och unga.

➔ Läs mer på: stadsmissionen.se/barn-och-unga

Allt fler söker sig till Matmissionen

Stigande matpriser är en av många anledningar till att allt fler söker sig till Stockholms Stadsmissions sociala matbutiker. Här kan personer med låg inkomst, och som har svårt att få pengarna att räcka till, handla till en tredjedel eller mindre av vanligt butikspris.

TEXT: Joakim Frykberg • **FOTO:** Anna Z Ek, Jenny Lagerqvist

– **I SVERIGE ÄR SÅ KALLADE** sociala matbutiker nyare än många tror. Visst har matkassar delats ut och måltider serverats tidigare, men att ge människor möjlighet att handla själva till ett lågt pris, det stärker känslan av egenmakt. Samtidigt räddar vi mat från att slängas, säger Johan Rindevall, chef för Matmissionen på Stockholms Stadsmission.

Personer med låg inkomst som har svårt att få pengarna att räcka till i vanliga livsmedelsbutiker kan bli medlemmar i Matmissionen. Medlemskapet ger dem en möjlighet att handla sådant som de annars inte har råd med, som en fiskbit eller färska grönsaker. Köp som gör att de kan äta mer

varierat och ha råd att bjuda över en vän på middag.

I takt med att matpriserna i vanliga matbutiker ökat kraftigt samtidigt med många andra utgifter, ser Matmissionen nu att allt fler ansöker om att bli medlemmar.

– Under året har vi öppnat hela tre nya butiker, vilket också gör att vi når fler. Men ökningen av antalet medlemmar sker i en mycket högre takt än vi sett tidigare. Det är helt enkelt allt fler som inte får matbudgeten att gå ihop, förklarar Johan Rindevall som var med redan när Stockholms Stadsmission öppnade sin första Matmissionen-butik hösten 2015.

OM MATMISSIONEN

Matmissionen är Stockholms Stadsmissions sociala matbutiker. De ger lägre priser för medlemmar, minskar matsvinn och möjlighet till arbetsträning. Verksamheten finansieras i huvudsak av försäljningen och är beroende av gåvor i form av livsmedel från företag. Idag finns fem butiker; Jakobsberg, Hallunda, Handen, Hägersten och Kista.

➔ Läs mer på: stadsmissionen.se/matmissionen

Tillsammans för ett mänskligare samhälle

Tillsammans med dig och andra givare kraftsamlar vi nu våra insatser för att hjälpa ännu fler.

Matmissionen öppnar i Kista Centrum

Matmissionen öppnade sin femte butik i september. Butiken ligger i Kista Centrum och är den tredje att öppna under året. Expansionen av Matmissionen är ett resultat av en gemensam satsning mellan Stockholms Stadsmission, Dagligvaruleverantörers Förbund och Svensk Dagligvaruhandel i en strävan att verka för social och ekologisk hållbarhet.

➔ Läs mer på: stadsmissionen.se/matmissionen

Ny mötesplats för unga i Hässelby

I oktober öppnade Stockholms Stadsmission ännu en mötesplats för barn, unga och familjer, denna gång i Hässelby. Hit kan man komma för att delta i olika aktiviteter, få stöd i kontakt med myndigheter, vård och skola samt för läxhjälp och lovaktiviteter. Redan första dagen kom närmare 200 besökare, vilket vittnat om att verksamheten behövs på platsen.

➔ Mer information finns på: stadsmissionen.se/barn-och-unga

Fler får möjlighet att arbetsträna

Inom Stockholms Stadsmission drivs second hand inklusive lagerhantering, Remake Stockholm och Matmissionen som sociala företag. De sociala företagen ger möjlighet till arbetsträning med stöd, utmaning och utbildning i specifika yrkeskunskaper och annat som hör arbetslivet till. Målet att de som arbetstränar ska utvecklas och ta sig närmare arbetsmarknaden. Med flera nya butiker, och en ny outlet i Norrtälje får fler möjlighet att närma sig arbetslivet.

➔ Mer information finns på: stadsmissionen.se/arbetsintegration

Stöd vår julkampanj

Årets julkampanj syftar till att samla in gåvor till stöd för barn och familjer. Hjälp oss genom att bidra och sprida ordet om insamlingen till nära och kära.

➔ Håll utkik efter kampanjen på: facebook.se/stadsmissionen.

"Man blir verkligen räddad här, nu när priserna är skyhöga"

Sedan ett par år tillbaka går Lasse regelbundet till Stockholms Stadsmissions mötesplats på Södermalm för att äta en bit mat och umgås med andra. Den senaste tiden har det blivit nästan varje dag för att få ekonomin att gå ihop.

TEXT: Joakim Frykberg
FOTO: Jenny Lagerqvist

Runt borden som är utspridda i den stora salen sitter människor i grupp, vissa i lågmälda samtal, andra skrattar och skämtar. Pingisbordet i mitten är för ovanlighetens skull oanvänt just idag. Det är en gemytlig stämning i hela lokalen. Tonen mellan medarbetare, deltagare, volontärer, och inte minst de två kockarna i köket, är varm och enkel.

– Mat är ju bra, men det är det sociala som är det viktiga. Man lär känna varandra och hittar favoriter att sitta med. Det är roligt att träffa polarna här och snacka bort eller tiga en timme tillsammans, berättar Lasse med ett skratt.

Att Lasse är en social person märks genast. Det var genom att prata med andra som han fick höra talas om mötesplatsen där vi träffar honom.

– Jag började sitta vak på S:t Görans sjukhus i mina unga dagar. Där kom jag in i psykiatrisvängen som väckte ett intresse för människor som inte är som alla andra. En social person som jag blir uttråkad av att

Kålpudding med potatis och lingon är en favorit hos Lasse.

På Södermalm har antalet luncher dubblerats under året, från 70 till 140 per dag.

hänga med de som lever som normen. När min nyfikenhet är stillad är det inget kul längre, berättar Lasse och fortsätter:

– Jag trivdes där på psykiatrin, så jag gick och vidareutbildade mig till legitimerad sjuksyrra. Jag jobbade en del inom mentalvården, vilket innebär att man får se en del av samhället som de flesta vanligtvis inte ser. Det tycker jag att alla borde få testa på – det är givande.

EFTER 30 ÅR som nattarbetande sjuksköterska sade kroppen ifrån, och Lasse blev sjukpensionär. Det gör det svårt att få vardagen att gå ihop ekonomiskt. Nu när matpriserna har skjutit i höjden slår det särskilt hårt mot de som redan innan hade en ansträngd ekonomi. Lasse är en av dem. Trots sin lättsamma ton märker han tydligt av de ökade matpriserna i matbutikerna. En vanlig månad kan han lägga mellan 500 och 600 kronor på mat. Vissa månader mindre än så.

– Visst påverkas man av att allt har blivit dyrare. Min budget är ju fortfarande densamma, så jag kan inte köpa samma

saker som tidigare. Kaffe vill jag ju gärna köpa, men det går inte som det ser ut nu. Då blir det till att prioritera. Jag går ner på något slags sparläge.

Mats som jobbar som kock i köket och småpratar ofta med besökarna om stort och smått. Han märker att fler har fått det tuffare, och att pengarna inte räcker till. En utveckling som han tror kommer att fortsätta:

– Den senaste tiden har vi sett en fördubbling i antalet måltider under lunchen, från cirka 70 till 140 måltider per dag. Nya besökare har hittat hit, och samtidigt kommer många hit oftare än de gjorde tidigare.

IDAG SERVERAS KÅLPUDDING med potatis och lingon. En personlig favorit enligt Lasse. Lunchen kostar 20 kronor, och då ingår en efterlängtnad kopp kaffe, sallad och bröd.

– Men jag gillar ju det mesta. Jag rättar mun efter matsäck. Personalen är trevlig och maten är oftast väldigt god. Man blir verkligen räddad här, nu när priserna är skyhöga.

Kocken Mats har märkt ett ökat tryck under luncherna sedan matpriserna stigit.

Nu öppnar Mötesplats Mariatorget

I december öppnar Stockholms Stadsmissions nya mötesplats vid Mariatorget. Verksamheten ska bli en inkluderande mötesplats för alla som söker förändring i sitt liv, vill ta del av kulturupplevelser eller förstärka sitt samhällsengagemang. En plats med fokus på personliga möten.

Renderingsbild: Spridd

Visionsbild över Mariatorget 10.

Vi vill hjälpa fler människor som saknar välfärd och trygghet till att förändra sitt liv. Samtidigt välkomnar vi i ännu större utsträckning än tidigare den breda allmänheten till att delta i olika aktiviteter. Vi vet av lång erfarenhet att möten människor emellan kan ge en aha-upplevelse och bidra till att bryta känslan av utanförskap, säger Linda Larsson, chef för Mötesplats Mariatorget.

Efter nästan ett och ett halvt år av varsam renovering står byggnaden vid Mariatorget redo. I december öppnar den nya mötesplatsen här, där alla stockholmare ska ha möjlighet att mötas. Med generösa öppettider, varje dag, året om. Hit kan besökare komma för att äta ett mål mat, delta i aktiviteter, värma sig och få en möjlighet att bara vara.

– Vi vill åstadkomma möten mellan människor med olika liv, bakgrund och förutsättningar. Vi fyller också platsen med kulturupplevelser som öppnar sinnen och skapar samtal, berättar Linda Larsson.

MÖTESPLATEN VID MARIATORGET BLIR en ny samlingsplats för Stockholms Stadsmission. Ett antal fokusområden kommer att gå som en röd tråd genom hela verksamheten; mat, kultur, rättigheter, hälsa och livsfrågor. Inför öppningen har Stockholms Stadsmission gjort en förstudie för att ta tillvara på insikter om målgruppernas behov och medarbetarnas erfarenheter. Resultatet i förstudien har lagt grunden för mötesplatsens innehåll såväl som dess fysiska utformning. Samtidigt är platsen skapad för att kunna vara i ständig förändring, där verksamheten styrs av vad besökarna själva vill göra och har behov av.

INVIGNING I DECEMBER

Vi bjuder in till konserter, teateruppsättningen "Vårt enda liv" i samarbete med Profundis och många andra aktiviteter.

➔ Läs mer på stadsmissionen.se

FAKTA

Stockholms Stadsmission har ägt och bedrivit verksamhet i den blåklassade byggnaden St Paul sedan 2015. Renoveringen började 2021 och har finansierats genom stora donationer.

Måndagarna i skolmatsalen visar en verklighet många av oss inte ser

En del barn och ungdomar har inte möjlighet att äta sig mätta under helgerna. Förutom att gå hungriga går även tryggheten och mötet vid matbordet förlorad. Kocken Paul Svensson vill samla människor kring middagsbordet och skapa samtal om den mat vi äter.

– **DET ÄR VID MIDDAGSBORDET** som vi faktiskt möter varandra. Där samlas vi och delar med oss av vår dag. Det som varit bra, och det som varit jobbigt. Måltiden är en viktig pusselbit i att skapa en trygg punkt i vardagen, i ett större perspektiv än att bara mätta magen, säger Paul Svensson.

När Paul växte upp var det samtal kring måltiderna som formade honom. Han är samtidigt medveten om att långt ifrån alla får uppleva den gemenskap som en middag med familjen ger. I över tio år har Paul engagerat sig i den svenska skolmaten, där han mött en verklighet som vittnar om den matfattigdom som finns i Sverige.

– Måndagarna i en skolmatsal visar en verklighet många av oss inte ser. Det är den veckodag då det går åt som mest mat, eftersom flera elever inte har haft möjlighet

att äta sig ordentligt mätta under helgen. Så ska inget barn behöva ha det.

Att äta tillsammans ger också ett tillfälle att lär oss av varandra, menar Paul.

– I skolans värld finns något som kallas för pedagogisk lunch, där lärare äter tillsammans med eleverna. Jag ser varje måltid med andra som ett tillfälle att lära sig. Hur vi förhåller oss till varandra, till andra och till oss själva. Oavsett om det är en lunch med en lärare, middag med mormor och kusinerna eller ett snabbt mellanmål med syskonen efter skolan, sker ett slags utbyte vid måltiden. Det är ofta här vi skapar våra mest grundläggande värderingar.

När kvällsmaten ska lagas mitt i veckan utvecklas vi som mest, resonerar Paul.

– Det är med familjen vi vågar testa nytt, prova oss fram och skapa nya kombinationer.

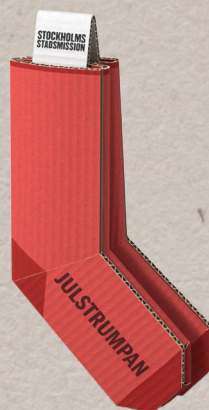

Fotograf: Magnus Fond

Paul Svensson är kock, krögare och kokboksförfattare. Han brinner för minskat matsvinn genom hälsosamma rätter lagade från grunden, vilket speglas i hans matlagning, kokböcker och tv-program.

JULKLAPPSTIPS

Skänk glädje och ny kraft till någon som lever i utanförskap.
Ge bort ett gåvobevis till nära och kära.

100 kr Julstrumpan

100 kronor räcker till 10 par nya strumpor för någon som tvingats gå i samma par i flera dagar.

500 kr Stora matkassen

500 kronor räcker till en stor kasse julmat för en familj.

300 kr Jullovskul

300 kronor räcker till en nöjesupplevelse, till exempel att barnen kan gå på bio eller att en familj kan besöka badhuset.

KÖP DINA JULKLAPPAR PÅ [STADSMISSIONEN.SE/GAVOSHOP](https://stadsmissionen.se/gavoshop)

Tack till våra huvudpartners som hjälper oss att göra Stockholm till ett mänskligare samhälle för alla.

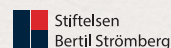
GodFond

BRANDKONTORET
Fastighetsförvaltare i Stockholm
ESTABLISHED 1998

INSPIRA
EN DEL AV UPPLEVELSEN

BONNIER

Om oss

Stockholms Stadsmission är en idéburen organisation som arbetar för att skapa ett mänskligare samhälle för alla. Detta gör vi genom att arbeta med social omsorg, utbildning och arbetsintegration. Något som vi gjort ända sedan 1853 då vi bildades för att hjälpa de mest utsatta i samhället.

www.stadsmissionen.se

**STOCKHOLMS
STADSMISSION**